

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 47. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 10. juli 2009
Tidspunkt: Kl. 10.00
Sted: 2-133

Til stede: Michael Aastrup Jensen (V), Henrik Høegh (V) næstformand, Pia Adelsteen (DF), Helle Sjelle (KF), Kristen Touborg (SF), Lone Dybkjær (RV), Bjarne Laustsen (S), Per Clausen (EL), Ole Vagn Christensen (S) (FLF)

Desuden deltog: Fødevareminister Eva Kjer Hansen

Punkt 1. Samråd med fødevareministeren vedr. samrådsspørgsmål Æ om fremtidig regulering af GMO i EU

EUU alm. del (08) – samrådsspørgsmål Æ (vedlagt)
EUU alm. del (08) – bilag 188 (Informationer om GMO-majs 1507 fra producenten Pioneer)
Rådsmøde 2912 – bilag 4 (Henvendelse af 01/12-08 fra Noah's Landbrugs- og Fødevaregruppe om langtidsfodringsforsøg til vurdering af nye GMO-afgrøder)

Næstformanden sagde, at der oprindeligt var stillet et samrådsspørgsmål såvel i Fødevareudvalget som i Europaudvalget, men nu havde man omformuleret samrådsspørgsmålet og slået de to samråd sammen. Medlemmerne af Fødevareudvalget var inviteret til at deltage i drøftelsen af dette punkt på dagsordenen.

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

"Ministeren bedes redegøre for sine tanker om en fremtidig regulering af GMO i EU. Ministeren bedes desuden redegøre for, hvilke konkrete planer ministeren har for at ændre danskernes skepsis mod GMO'er og for i fremtiden at indføre genmodificerede afgrøder i det danske landbrug."

Per Clausen begrundede samrådsspørgsmålet, idet han henviste til de udtalelser, fødevareministeren var kommet med i Politiken, hvor hun har sagt, at behandlingstiden skal afkortes – uden at det går ud over sikkerheden – og at hun ville ændre befolkningens opfattelse af GMO'er. Han spurgte, om kampagnen herfor vil blive af samme art som den kampagne, man gennemførte i forbindelse med ændringen af tronfølgeoven.

Fødevareministeren: Tak for samrådsspørgsmålet. Jeg synes, det er rigtigt positivt, at udvalgenes medlemmer er med til at skabe og holde gang i debatten om GMO, for det er lige præcis det, jeg gerne vil. Vi skal ikke ud i nogen kampagne. Vi skal heller ikke have nogen folkeafstemning. Men jeg mener faktisk, at vores fornemste opgave som politikere er at sørge for at rejse diskussioner af forskellig

art, så vi får en bevidsthed hos danskerne om, hvad de gerne vil på de forskellige områder.

Jeg ønsker, at tilgangen til moderne teknologi er åben og fordomsfri – og gerne baseret på fakta.

Jeg vil skynde mig at understrege, at jeg anerkender fuldt ud den skepsis, der er over for GMO'erne. Mit spørgsmål er blot, om den er velbegrundet, når vi ser på, hvilke forhold der rent faktisk gør sig gældende.

For mig er det vigtigt, at vi ikke bare på forhånd og pr. automatik fraskriver os muligheden på nogle områder, fordi vi ikke har fået undersøgt ordentligt, hvilke muligheder der egentlig består, og hvad de kunne give os af nytte på forskellige områder. Her tænker jeg især på de muligheder, der ligger i forhold til miljø og klima, som genteknologien måske kan være med til at finde nogle løsninger på.

Vi ved, at teknologien anvendes inden for medicinalindustrien og bliver anvendt med stor succes inden for medicinalindustrien – egentlig uden den store diskussion.

Her synes jeg, det gælder om, at vi er opmærksomme på, hvad der er at høste af gevinster ved anvendelsen af ved GMO'er. Samtidig er det – som også Per Clausen var inde på – en klar forudsætning, at det sker inden for sikre rammer, og at vi sørger for nøje at overvåge udviklingen. Jeg mener faktisk, at de sikre rammer har vi på plads – både i Danmark og i EU.

Som jeg ser det, er en af de største udfordringer for den nuværende lovgivning de langsommelige godkendelser og i det hele taget usikkerheden omkring retstilstanden for GMO-godkendelser.

Ifølge forordningen bør det maksimalt tage et år at få en GMO godkendt. Faktum er, at i EU tager det som regel mere end 30 måneder at få en godkendelse igennem. Den hurtigste godkendelse, vi har set indtil videre – det drejede sig om en GM-soja – skete på 17 måneder. Jeg må sige, at det synes jeg ikke er godt nok. Hverken politikere eller borgere – hvad enten man er for eller imod GMO'er – kan være tilfredse med en så lang sagsbehandlingstid. Og for de virksomheder, der udvikler GMO'erne, og for dem, der er afhængige af GM-produkter i deres produktion, kan det have en voldsom betydning.

Senest har jeg hørt, at det danske frøfirma DLF-Trifolium har stoppet deres GMO-forskning.

Derfor kan jeg kun hilse det velkommen, at Kommissionen har tilkendegivet, at den vil give de eksisterende GMO-regler et servicetjek. Samtidig ved jeg, at EFSA er ved at revidere retningslinjerne for indsendelse af ansøgninger om godkendelse af genmodificerede planter.

På den baggrund får vi forhåbentlig nogle mere klare regler og retningslinjer, som alle medlemsstater kan bakke op om.

Hvis retningslinjerne for ansøgninger om godkendelse bliver klare, kan vi forhåbentlig som en sidegevinst undgå spildtid. Det betyder simpelt hen noget, at sagerne er ordentligt forberedt, når de skal igennem sagsbehandlingen.

De langsommelige godkendelser er også problematiske set i lyset af EU's såkaldte nultolerancepolitik over for indhold af ikke EU-godkendte GMO'er i foder og fødevarer. Nultolerancen betyder, at såfremt der er selv den mindste smule ikke godkendt GMO-indhold i f.eks. et parti foder, så skal hele partiet sendes tilbage.

Den politik har haft stor betydning for vores samhandel med tredjelande, hvor bl.a. majsimporten til foderformål fra især USA næsten er ophørt, fordi det simpelt hen er svært at garantere fuldstændigt fravær af ikke-godkendte GMO'er, som er lovlige, og som dyrkes i mange andre lande. Det er næsten umuligt at sikre, at der ikke er en lille rest i et hjørne af et stort skib.

Set i lyset af, at GMO-afgrøder bliver mere og mere udbredte i verden, og fordi vi altså er helt afhængige af import fra omverdenen, synes jeg, det er relevant at spørge, hvorvidt denne nultolerance er proportional. Det er afgørende at sikre, at foderimportørerne får det foder, de har bestilt, hvad enten det er GMO eller ikke-GMO.

Jeg ved, at Kommissionen i øjeblikket er ved at se på en løsning, og det er min holdning, at vi skal have en fordomsfri og åben debat, når forslaget kommer. Det vender jeg tilbage til udvalgene med.

Som Per Clausen spørger: Hvad kan der så gøres ved de langsommelige godkendelser?

Noget af årsagen til den lange godkendelsesproces i EU er manglende oplysninger i de indsendte ansøgninger, der bruges til EFSA's risikovurderinger. Her må virksomhederne selvfølgelig hanke op og sørge for at indsende komplette ansøgninger fra starten.

Men størstedelen af tiden bruges på at opnå politisk enighed om godkendelserne, fordi der er lande, der ikke ønsker at godkende GMO'er.

Som sagt er det vigtigt at anerkende den skepsis og de bekymringer, der ligger til grund for den manglende politiske opbakning. Her synes jeg, vi er nødt til at se nærmere på, hvilken nytteværdi der kan være.

GMO'er skal være sikre for mennesker, dyr og miljøet – og der skal vel også være en konkret fordel ved GMO'erne. Så enkelt kan det siges.

Der forskes heldigvis på livet løs med at udvikle nyttige GMO'er, både til dyrkning i vores del af verden og til dyrkning i ulandene.

Et eksempel på en for nyligt udviklet GM-afgrøde, som kan bruges i ulande, er en tørkeresistent majs, som forventes at være klar til dyrkning om 4-5 år.

I forhold til de fremtidige klimaudfordringer kan nævnes udviklingen af en GM-raps, som mere effektivt optager kvælstof fra jorden. Denne raps formodes at kunne være på markedet inden for de kommende 5 år.

Kvælstof anslås at stå for en tredjedel af den samlede udledning af drivhusgasser fra landbruget. Og landbruget og inddragelse af arealer til dyrkning står ligeledes for næsten en tredjedel af udledningen af alle drivhusgasser.

I øjeblikket gennemføres der dyrkningsforsøg flere steder i Europa med en GM-kartoffel, som er resistent over for kartoffelskimmel. Det kan have stor betydning

for pesticidforbruget, da kartofler i dag i gennemsnit sprøjtes 7 gange mod kartoffelskimmel i løbet af en dyrkningssæson.

Det kan også blive relevant at dyrke insektresistente GM-afgrøder i Danmark, hvis f.eks. et ændret klima trækker flere nye skadedyr hertil.

På den måde kan vi måske undgå, at klimaændringerne betyder øget forbrug af pesticider.

Dette er nogle eksempler på GM-afgrøder, som man er i færd med at udvikle, og hvor jeg synes, der er en nytteværdi, som kan være interessant, og som i virkeligheden kan hjælpe os med at løse nogle af de udfordringer, vi går og tumler med.

Jeg synes, vi i høj grad mangler i debatten at få synliggjort nytten ved de GMO'er, som virksomhederne udvikler, og også at få noget mere oplysning om, hvad der er af fordele, og hvad der er af ulemper ved at bruge de forskellige GMO'er.

Jeg synes også, vi politikere skylder virksomhederne at sørge for at få godkendt ansøgningerne inden for en rimelig tidsfrist, når alle eksperter på området siger, at der ikke er nogen risiko forbundet med brugen.

Derfor vil jeg opfordre til, at vi bruger eksperterne og stoler på eksperterne fra f.eks. EFSA, men også stoler på de danske eksperter og risikovurderinger og bakkere op om godkendelserne, når det klart fremgår, at eksperterne mener, at de er sikre.

Jeg vil gerne udfordre danskernes skepsis over for GMO'erne. Jeg synes, det er vigtigt, at vi har en debat om, hvilken forskel GMO-afgrøderne vil kunne give. Og at vi som nævnt får mere oplysning om, hvad der er af fordele og ulemper. På den baggrund må vi forholde os til, om det er noget, vi vil tage i anvendelse eller ej.

Vi er i Fødevareministeriet ved at få udarbejdet en såkaldt vidensyntese om GMO'er, som skal give en grundig orientering om, hvor vi er henne. Der skal komme forskellige faktuelle oplysninger. Vidensyntesen skal også være med til at skabe debat, sådan at vi bedre kan forholde os til GMO'erne. Jeg regner med, at vidensyntesen kommer engang i efteråret, i september eller oktober. Den vil indeholde en lang række bidrag fra forskere, som vil sikre en bred dækning af emnet. Jeg vil meget gerne have mulighed for at præsentere vidensyntesen over for udvalgene, sådan at også udvalgene får et godt kendskab til indholdet af vidensyntesen.

I forhold til spørgsmålet om dyrkning af GM-afgrøder i Danmark så fastsætter regeringen rammerne for dyrkning, og det er herefter op til landmændene selv at beslutte, om de vil dyrke GM-afgrøder eller ej. Jeg har ingen indflydelse på omfanget af dyrkningen. Men jeg er optaget af, at vi har nogle ordentlige rammer for, hvordan og hvorledes det kan foregå, hvis landmændene ønsker det.

Jeg synes, det er værd at tage med, at GMO'erne er til stede i meget stort omfang. Sidste år blev der dyrket over 125 mio. hektar med GM-afgrøder i lande uden for EU. I EU blev der dyrket ca. 108.000 hektar. Vi har i Danmark i mere end

10 år brugt GM-soja til at fodre vores husdyr med. I dag er det sådan, at ca. 80 pct. af den soja, vi fordrer vores dyr med, er GM-soja

I Danmark er vi parate til at kunne dyrke GM-afgrøder. Vi har vedtaget regler for dyrkning af GM-afgrøder gennem sameksistensloven fra 2004. Den sikrer, at både traditionelle og økologiske afgrøder kan dyrkes uden risiko for sammenblanding med GM-afgrøder.

I øjeblikket er der ikke nogen GM-afgrøder, som det er relevant at dyrke i Danmark. Men med de forskellige eksempler, jeg har nævnt, kan det snart komme på tale.

Det er min besvarelse af samrådsspørgsmålet. Som sagt er mit ønske, at der kommer mere oplysning og flere faktuelle ting på bordet, så vi kan diskutere, hvad vi synes der måtte være af fordele og ulemper ved GMO-afgrøder.

Bjarne Laustsen mente, fødevareministeren begik en fejl i sin måde at håndtere sagen på, idet hun kun nævnte fordelene ved GMO'er og ikke kom ind på de negative konsekvenser, idet man så ikke får en afbalanceret og nuanceret debat.

Fødevareministeren nævner kun, at EFSA er positiv over for GMO'er, men nævner ikke, at EMEA ser nogle problemer i at bruge antibiotika, som ellers bruges i lægemidler. Bjarne Laustsen henviste til, at der indtil nu har været et flertal imod import af genmodificeret majs, hvor man har brugt antibiotika som genmarkører.

Han pointerede, at der er to spørgsmål: Dels hvad vi vil acceptere som importeret foder, dels hvad vi vil dyrke herhjemme.

Per Clausen betegnede det som interessant, at de GMO'er, der nu anføres som eksempler på nyttige GMO'er, er nogle andre end de produkter, der blev nævnt for 2-3 år siden, hvor man bl.a. nævnte GMO'er, der kunne bruges til minerydning.

Han spurgte, om man har tænkt sig også at inddrage folk uden for Fødevareministeriet, som måske er kritiske over for GMO'er, når man taler om en åben debat og om vidensyntese.

Han forstod, at en af de vigtigste grunde til, at behandlingstiden er så lang, er, at der er nogle lande, som simpelt hen ikke vil have GMO'er, og spurgte på den baggrund, om man kunne tænke sig en model, hvor regioner eller lande kunne sige, at de vil være GMO-fri.

Endelig spurgte han, om man skal tage nytteværdien i betragtning, når man skal tage stilling til, om et GMO-produkt skal godkendes, hvilket man ikke gør i dag.

Lone Dybkjær var enig i, at vi skal have en ordentlig og nuanceret debat. I forbindelse med diskussionen om nultolerance spurgte hun, om man har nogen viden om, hvorvidt en lille smule GMO er farlig.

Lone Dybkjær henviste til, at begge regeringspartier i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet havde ført en kampagne om, at nu skal EU ikke gå for vidt, og regeringens støtteparti har også ført en temmelig intensiv kampagne om "Giv os Danmark tilbage". På den baggrund spurgte hun, hvad fødevareministeren har tænkt sig at gøre for at følge op herpå i relation til GMO'er.

Lone Dybkjær tilføjede, at hun selv ikke var så teknologiforskrækket, men når et flertal i Danmark er det, hvad vil man så gøre for at få indført en model, hvorefter et land kan sige fra over for GMO'er.

Pia Adelsteen meldte sig som en af dem, der måske kunne betegnes som teknologiforskrækket, idet hun især var bekymret ved langtidseffekterne. I den forbindelse nævnte hun, at der var eksempler på, at mus, som havde fået GMO'er, havde mistet en del af deres fertilitet. Derfor mente hun på linje med Bjarne Laustsen, at vi skal have en åben og nuanceret debat, hvor også de negative konsekvenser kommer frem.

Pia Adelsteen mente, forbrugerne i hvert fald skal have en reel valgmulighed, så de har mulighed for at sige: "Vi vil under ingen omstændigheder putte GMO'er i munden."

Pia Adelsteen syntes, det ville være godt, om man inddrog nytteværdien, når man skulle godkende nye GMO'er.

Hun mente også, man burde have en ordening, hvorefter et land havde lov til at sige nej.

Kristen Touborg bad fødevareministeren – som åbenbart var meget GMO-begeistret – uddybe sine bemærkninger om nytteværdien. Han syntes, det var meget problematisk med antibiotikaresistente genmarkører. Derfor spurgte han, om regeringen er parat til at skrotte dem, selv om nogle firmaer har brugt store økonomiske midler på at fremelske dem.

Henrik Høegh syntes, det var vigtigt, at fødevareministeren havde fingeren på pulsen og forholdt sig konstruktivt til, hvad der skete uden for EU, og ikke bare sagde nej. Han nævnte, at det samme dag i dagspressen var nævnt, at der var sket en udvikling i befolkningens holdning til GMO'er.

Fødevareministeren afviste, at hun iværksatte en kampagne. Hun rejste et spørgsmål og ville sørge for, at der kom en debat. Vi har problemer med import af foder, vi har problemer med sagsbehandlingstiden, og vi har problemer med nultolerancen i EU. Derfor syntes hun, det var en god idé at få et samlet grundlag at diskutere tilgangen til GMO'er på. Hun syntes, det var vigtigt, at vi får en ordentlig beskrivelse af, hvad der foregår. Fødevareministeren henviste til, at vi igennem en lang årrække har forædlet vore afgrøder og også vore husdyr, og pegede på, at anvendelsen af GMO blot er en mere målrettet måde at gøre det på. I den forbindelse henviste hun til, at man ikke har nogen betænkeligheder ved at anvende GMO'er inden for medicinalindustrien.

Fødevareministeren sagde til Bjarne Laustsen, at selvfølgelig vil de negative konsekvenser også indgå i videnssynthesen, idet der er brug for at få belyst såvel fordele som ulemper.

I forbindelse med de antibiotikaresistente genmarkører pegede fødevareministeren på, at EFSA har offentliggjort en rapport, hvori man fastholder, at de hidtidige undersøgelser ikke har vist, at disse udgør nogen risiko for menneskers sundhed eller for miljøet. Der er dog to mindretalsudtalelser, som pointerer, at der er tale om et område, hvor man må udvise forsigtighed både nu og i fremtiden, hvilket hun var enig i. Det er vigtigt, at man inddrager de erfaringer, man har i lande, hvor man har brugt GMO'er i 10-12 år. På et tidspunkt vil der komme en kommentar fra Kommissionen til den rapport, der er kommet fra EFSA, og også danske eksperter vil nærlæse rapporten, som kom den 9. juni. Når det er sket, ville fødevareministeren gerne orientere udvalget om de danske eksperters vurdering.

Fødevareministeren svarede Per Clausen, at der ville blive inddraget uafhængige eksperter i arbejdet med videnssynthesen, idet man ønskede at være så bredt favnende som overhovedet muligt.

Fødevareministeren ville gerne være med til at fokusere på nytteværdien og så gerne, at den blev taget i betragtning, når man skal godkende nye GMO'er.

Med hensyn til nultolerance pointerede fødevareministeren i svaret til Lone Dybkjær, at i dag må der overhovedet ikke være nogen rester af GMO'er, som ikke er godkendt i EU, i importerede varer. Hun havde ikke kendskab til, om en lille smule GMO kan være farligt, men pegede på, at der jo er tale om GMO'er, som er godkendt i det land, importen kommer fra. Hun vidste, at den nuværende Kommission har været inde på, om man kunne finde en teknisk løsning vedrørende nultolerance. Når der foreligger et forslag fra Kommissionen vedrørende nultolerancen, ville hun vende tilbage og tage en konkret drøftelse med udvalget. Hun mente ikke, det ville ske lige med det samme, idet den nuværende Kommission ville overlade problemet til den nye Kommission.

Fødevareministeren sagde til Lone Dybkjær, at hun absolut ikke ville føre nogen kampagne, idet hun var opmærksom på, at der er tale om et meget følsomt område både i Danmark og i EU. Derfor gælder det om at finde et regelsæt, som dels er fælles, dels giver mulighed for nationale forskelle.

I besvarelsen af Pia Adelsteens spørgsmål om museforsøg nævnte fødevareministeren, at der er foretaget tre forsøg, og at de to første ikke havde vist nogen virkning, men det tredje forsøg indeholdt nogle resultater, som Greenpeace vurderede sådan, at der var tale om en nedsat forplantningsevne. Dette var Fødevareinstituttet på DTU imidlertid ikke enig i. På den baggrund så fødevareministeren gerne, at man gentog forsøget.

Der vil være tale om en afvejning, når man skal tage stilling til, om regioner eller lande skal kunne sige nej til GMO'er, idet vi på den ene side gerne vil have, at EU optræder samlet over for tredjelande, og på den anden side mener, at der skal være plads til nationale tilpasninger, som der også er det i det nuværende regelsæt.

Fødevareministeren var helt enig med Pia Adelsteen i, at folk skal kunne vælge, om de vil købe GMO-produkter.

I svaret til Henrik Høegh nævnte fødevareministeren, at der netop var offentliggjort en Ph.d.-afhandling, hvor man har spurgt folk, hvordan de vil stille sig til fødevarer der er genmodificerede, hvis der er en sundhedsmæssig gevinst ved at bruge dem. Her var resultatet at folk var positive over for genmodificerede fødevarer, hvis der er en sundhedsmæssig gevinst ved dem. I den forbindelse pointerede fødevareministeren, at i øjeblikket drejer diskussionen sig ikke om anvendelse af GMO'er i fødevarer, men om GMO'er i foder, hvor vi har nogle problemer.

Per Clausen pegede på, at den produktion, der foregår inden for lægemiddelområdet, foregår i lukkede systemer, og at der er tale om store fordele for patienterne, hvilket man indtil nu ikke har kunnet pege på at der vil være for forbrugerne ved anvendelse af GMO'er i fødevarer eller foder.

Han bad fødevareministeren sende en liste over til udvalgene om, hvilke eksperter der skulle foretage videnssynesen, idet udvalgene måske havde ideer til nogle uafhængige, mere skeptiske eksperter.

Synes fødevareministeren, det er en god ide, at regioner eller lande kan få mulighed for at fravælge GMO'er?

Bjarne Laustsen bad fødevareministeren redegøre nærmere for godkendelsesproceduren, idet den nuværende procedure vist nok indebærer, at selv om der er et flertal imod anvendelse af et GMO-stof i Europaudvalget, kan det godt blive godkendt.

Han bad om, at fødevareministeren inddrager Folketinget, når hun skal udpege eksperter, idet man fra høringen har kendskab til eksperter, som måske er mere skeptiske.

Han efterlyste en kommentar til, om der skal være forskel på dyrkning af GMO'er og import af GMO'er, når det drejer sig om foder. Han mente, dyrkning i Danmark vil være et problem, idet der er risiko for spredning til marker, hvor man ikke vil bruge GMO'er.

Lone Dybkjær pegede på, at problemstillingen vedrørende lægemidler er helt anderledes, idet der her for visse patienter kan være tale om liv og død, og mente ikke, man kunne drage den sammenligning, fødevareministeren havde draget. Anvendelse af GMO'er i fødevarerproduktionen har i høj grad været et spørgsmål om penge.

Hun gentog sit spørgsmål, om vi har viden om, hvorvidt en lille smule GMO kan være skadelig.

Hun mente ikke, vi efter de nuværende regler blot kan sige, vi ikke vil have GMO'er, idet vi skal kunne dokumentere, at Danmark er særlig følsomt. Her er det ikke et argument, at der er en folkelig protest.

Helle Sjelle takkede fødevareministeren for en god besvarelse af samrådspørgsmålet og syntes, det var fint, at vi får et samlet og oplyst grundlag for debatten. Vi skal være meget varsomme, når vi er inde at pille ved naturen. Derfor er det vigtigt, at vi får belyst både fordele og ulemper.

Hun spurgte, hvornår fødevareministeren forventer næste gang at vende tilbage til sagen.

Fødevareministeren syntes, man allerede i dag var kommet et godt stykke længere i forhold til diskussionen om nytteværdi.

Hun svarede Per Clausen, at man vil inddrage en bred kreds af forskere, men uanset hvilket resultat der vil komme, regnede hun med, at Per Clausen ville have kommentarer til rapporten.

Hun svarede på Per Clausens spørgsmål, om det vil være en god idé, at lande eller regioner kan fravælge GMO'er, at hendes principielle udgangspunkt var, at hun ikke mente, vi skulle have flere undtagelser end højst nødvendigt, men at der kunne blive tale om konkrete undtagelser, hvis der var behov for det. Altså at vi får et fælles regelsæt, men med mulighed for nationale tilpasninger.

NOT Fødevareministeren lovede Bjarne Laustsen at oversende et skriftligt svar vedrørende godkendelsesproceduren, som er meget indviklet.

Som nævnt er der ikke aktuel dyrkning af GMO'er i Danmark, men det kan komme, i forbindelse med at der kommer nye afgrøder.

I svaret til Lone Dybkjær pegede fødevareministeren på, at hvis man ved hjælp af GMO'er kan udvikle nye afgrøder, kan man måske løse nogle af de problemer, vi har med pesticider, og måske kan man få nogle afgrøder, som bedre kan optage kvælstof, hvorved vi kan mindske miljøbelastningen.

Hun mente ikke, man kunne sige, at der er nogen konkret risiko i forbindelse med meget små mængder af GMO'er. Problemet er, at der er tale om GMO'er, som ikke er godkendt i EU. Den tekniske løsning, Kommissionen overvejer, går ud på, at man vil godkende små mængder af GMO'er, hvortil der er søgt om godkendelse i EU, og hvor EFSA har sagt, at der ikke er nogen risiko.

I dag er det ikke sådan, at et land blot kan erklære sig GMO-frit, men der er mulighed for at lave nationale tilpasninger, idet man kan stille nogle krav til, hvordan dyrkningen må foregå. Det er det, vi kalder sameksistensregler. Disse giver f.eks. sikkerhed for økologiske afgrøder.

Fødevareministeren svarede Helle Sjelle, at hun regnede med at komme tilbage til udvalget til efteråret, når hun sendte resultatet af videnssynesen over.

Per Clausen mente ikke, videnssynesen ville kunne nå frem til det endelige svar, når den skulle foretages af folk, som fødevareministeren udpegede som eksperter.

Han forstod, at GMO'er ikke er et af de områder, hvor fødevareministeren mener, der skal sættes grænser for EU's magt, eller hvor der skal ske en udvidelse af de enkelte landes mulighed for at sige nej.

Lone Dybkjær pointerede, at hun i sit spørgsmål om nultolerance ikke talte om dyrkning, men om import.

Bjarne Laustsen nævnte, at fødevareministeren havde inviteret Fødevareudvalget over, så det selv kunne lave forsøg med at genmodificere en plante, og opfordrede til, at Europaudvalget får samme mulighed.

Fødevareministeren sagde til Per Clausen, at hun ville sørge for, at der blev foretaget en vidensyntese, som gav et nuanceret billede af situationen.

I anledning af Lone Dybkjærs spørgsmål henviste fødevareministeren til, at der er mange forskellige synspunkter i EU på GMO'er, også på de GMO-fri zoner, så det er et spørgsmål, man vil vende tilbage til. Hun pointerede, at vi også må se på, hvilke konsekvenser en løsning vil have for samhandelen.

Hun svarede bekræftende på Bjarne Laustsens opfordring til, at også Europaudvalget kan få mulighed for at lave forsøg med at genmanipulere en plante.

FO Punkt 2. Rådsmøde 2956 (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2009

Punkt 2 hører under Miljøministeriets ressort og blev forelagt den 19. juni af miljøministeren.

De øvrige punkter hører under Fødevareministeriets ressort.

Fødevareministeren: Jeg forelægger to sager til forhandlingsoplæg. Det drejer sig om punkt 3 om forlængelse af interventionsperioden for mælk og punkt 6 om fødevaremærkning som aftalt på sidste møde. Resten af punkterne forelægges til orientering.

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår af 2009

– *Præsentation*

Rådsmøde 2956 – bilag 2 (samlenotat side 3)

EUU alm. del (08) – bilag 459 (det svenske formandskabs arbejdsprogram)

EUU alm. del (08) – bilag 460 (foreløbige dagsordener for møder i COREPER I)

EUU alm. del (08) – bilag 462 (foreløbige dagsordener for møder i COREPER II)

Fødevareministeren: Formandskabet vil traditionen tro præsentere sit arbejdsprogram på det første rådsmøde. Jeg kan henvise til beskrivelsen i det oversendte samlenotat.

Udg. 2. Forslag om optagelse og ikke-optagelse af aktivstoffer på bilag I i direktivet om plantebeskyttelsesmidler

– *Vedtagelse/Politisk enighed*

– *Sagen blev forelagt af miljøministeren den 19. juni 2009*

KOM (2009) 0240, KOM (2009) 0241, KOM (2009) 0242, KOM (2009) 0244

Rådsmøde 2956 – bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (08) – bilag 78 (grundnotat af 21/11-08) om triazoxid)

EUU alm. del (08) – bilag 241 (grundnotat af 2/3-09) om paraffinolier)

Fødevareministeren: Punkt 2 om plantebeskyttelsesmidler er udgået.

FO 3. (Evt.) Forslag til Rådets forordning om fravigelse fra Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår interventionsperioderne i 2009 og 2010 for smør og skummetmælkspulver

– *Præsentation*

KOM (2009) 0354

Rådsmøde 2956 – bilag 2 (sammenfatning side 6)

Fødevareministeren: Som jeg nævnte i juni, blev mælk drøftet på Det Europæiske Råd. Jeg oplyste også udvalget om Det Europæiske Råds konklusioner. De gik ud på, at Kommissionen blev anmodet om inden 2 måneder at fremlægge en dybtgående analyse samt eventuelle muligheder for at stabilisere markedet. Rapporten forventes fremlagt i slutningen af juli og drøftet på et ekstraordinært rådsmøde i begyndelsen af september.

Det Europæiske Råd slog dog også fast – som jeg understregede, da vi drøftede det sidst – at resultaterne af sundhedstjekket skulle respekteres. Det er efter min mening helt afgørende, at vi ikke får genåbnet diskussionen om udfasningen af mælkekvoterne frem mod 2015. Uanset at der er et meget stort politisk pres for det. Især min tyske kollega presser meget på for at få gjort noget på området.

Kommissionen har nu foreslået en forlængelse af interventionsperioden for skummetmælkspulver og smør udover den 31. august 2009.

Helt konkret foreslår Kommissionen at åbne for intervention i perioden fra september 2009 til og med februar 2010, hvor det ellers ikke ville være muligt. Derudover giver forslaget mulighed for, om nødvendigt, at anvende intervention igen i 2010 i perioden fra september 2010 til februar 2011. Det vil sige, at forslaget faktisk rækker 2 år frem fra nu af.

Da Europa-Parlamentet ikke rigtigt har fundet sig til rette endnu, vil den formelle høring af Europa-Parlamentet først kunne ske i løbet af september eller måske endda oktober 2009. Kommissionen vil derfor anvende en midlertidig nødprocedure for at forlænge interventionsperioden, indtil ændringen af rådsforordningen er blevet vedtaget.

Lad mig igen understrege: Det er helt afgørende for mig, at der ikke bliver stillet spørgsmålstegn ved udfasningen af mælkekvoterne. Nu er dette forslag på bordet. Man må sige, at det har mindre betydning i sammenligning med sundhedstjekket, hvis man foretager en vægtning af forslaget. Det er helt afgørende for os, at vi ikke skal starte forhandlinger igen om udfasning af mælkekvoterne. Det er det, der betyder noget.

Kommissionens forslag er i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd, men jeg vil arbejde for – det ved jeg har udvalgets interesse – at interventionsmuligheden bliver så begrænset som overhovedet mulig.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at vi fra dansk side:

- arbejder for, at markedsinstrumenter som intervention og prisstøtte enten ophører eller opretholdes på et minimum som et reelt sikkerhedsnet;
- i givet fald modsætter os en udskydelse af gennemførelsen af centrale dele af sundhedstjekket, således at strategien for afvikling af mælkekvoterne ligger fast;
- tager Kommissionens rapport med en dybtgående analyse af markedssituationen for mælk til efterretning.

Per Clausen sagde, at trods den megen snak om, at der skulle være så lidt intervention som muligt, gik fødevareministerens forhandlingsoplæg ud på, at hun kunne gå med til, at man forlængede opkøbsperioden. Det syntes han var for slapt.

Lone Dybkjær forstod, at statsministeren havde tilsluttet sig forslaget vedrørende mælk, da det kom op på topmødet, så der er tale om et fait accompli. Det Radikale Venstre går imod forhandlingsoplægget.

Bjarne Laustsen spurgte, hvilke lande der er glade for mælkeordningen.

Kristen Touborg syntes, fødevareministeren sagde de rigtige ting, men gjorde noget andet.

Fødevareministeren syntes ikke, Per Clausens udlægning af forhandlingsoplægget var rigtig.

Fødevareministeren sagde til Kristen Touborg, at hun ikke blot sagde det rigtige, men også gjorde det rigtige. Hun bad om mandat til at sige nej til at genåbne sundhedstjekket, hvilket heldigvis også blev slået fast i udtalelsen fra topmødet, og hun gik efter at begrænse intervention så meget som overhovedet muligt. Hun så gerne, at intervention helt ophørte, men vi er oppe imod stærke kræfter, især Tyskland og Frankrig, der hele tiden sørger for, at mælk kommer på dagsordenen. Når hun gik efter at åbent mandat, var det simpelt hen for at have en fleksibilitet, idet hun nødigt ville komme i en situation, hvor hun risikerede at blive en del af et blokerende mindretal sammen med lande, som ville have mere støtte.

Per Clausen kunne ikke give fødevareministeren det ønskede mandat.

Pia Adelsteen kunne godt forstå, at fødevareministeren havde behov for at få et mandat, og hun så ikke noget problem med forhandlingsoplægget.

Kristen Touborg gik imod forhandlingsoplægget.

Næstformanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod forhandlingsoplægget, idet dog Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten havde ytret sig imod det.

4. Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en sammenhængende strategi for europæisk landbrugsforskning

– *Præsentation*

KOM (2008) 0862

Rådsmøde 2956 – bilag 2 (samlenotat side 9)

Fødevareministeren: Kommissionen vil præsentere sin meddelelse om landbrugsforskning. Vi er meget enige i Kommissionens tilgang. Vi lægger vægt på, at vi får mere samarbejde på tværs af medlemsstaterne. Det er jo typisk de samme ting, vi mangler at få forsket i.

5. Kommissionens ledsagedokument til hvidbogen tilpasning til klimaændringer: et europæisk handlingsgrundlag: tilpasning til klimaændringer: en udfordring for EU's landbrug og landdistrikter

– *Præsentation og udveksling af synspunkter*

KOM (2009) 0147

Rådsmøde 2956 – bilag 2 (samlenotat side 13)

KOM (2009) 0147 – bilag 1 (grundnotat af 7/5-09)

Fødevareministeren: Kommissionen vil præsentere sit arbejdsdokument om landbrug og klimatilpasninger, der ledsager hvidbogen om klimatilpasninger.

Grundlæggende er regeringen positiv over for Kommissionens dokument. Jeg vil også fremhæve, hvad vi har gjort fra dansk side, hvor vi for eksempel tidligt har fastlagt en national klimatilpasningsstrategi.

Hvidbogen fokuserer på tilpasningen til klimaforandringer. Det er også vigtigt at se på tiltag, der mindsker klimaforandringer. Vores tilgang er, at landbruget faktisk kan spille en væsentlig rolle.

FO 6. Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om fødevareinformation til forbrugerne

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2008) 0040

Rådsmøde 2956 – bilag 2 (samlenotat side 18)

KOM (2008) 0040 – bilag 4 (grundnotat af 18/3-09)

KOM (2008) 0040 – bilag 5 (henvendelse af 30/6-09 fra StopGDA)

EUU alm. del (08) – bilag 119 (henvendelse fra DI Fødevarer af 11/12-09)

Fødevareministeren: Forslaget om fødevaremærkning blev fremlagt tilbage i begyndelsen af 2008. Forslaget skal vedtages i proceduren for fælles beslutningstagen. Der er tale om et meget omfattende forslag, der kræver en grundig behandling både i Rådet og Europa-Parlamentet.

Det er også en sag, der løbende har været drøftet i Danmark, hvor vi har haft gode diskussioner, især i Fødevareudvalget.

Europa-Parlamentet skal lige finde sine ben. Sandsynligvis vil det svenske formandskab i slutningen af året forsøge at opnå enighed om førstebehandlingen i Rådet. Der har netop været valg til Europa-Parlamentet, og vi kender ikke Europa-Parlamentets stilling. Der bliver en drøftelse i Europa-Parlamentet, når fagudvalgene er nedsat. Realistisk set bliver det først engang til efteråret.

Forslaget indebærer en revision og en sammenskrivning af den eksisterende EU-lovgivning om mærkning af fødevarer og næringsdeklaration. Forordningen finder anvendelse for alle former for fødevareinformation og for alle fødevarer, der skal markedsføres i EU.

Jeg vil godt gøre opmærksom på, at der er rigtig mange vigtige elementer i forslaget. Nu er det GDA-diskussionen, der har fyldt meget i de diskussioner, vi har haft i Danmark, men den er et lille hjørne af et meget omfattende forslag om fødevareinformation til forbrugerne.

Udover næringsdeklarationer giver forslaget anledning til diskussion af mange andre bestemmelser om, hvad man skal kunne læse på en fødevare. For eksempel hvad det er man køber, hvem der har fremstillet den og hvornår, hvad den indeholder, hvor længe den kan holde sig, om den er overfladebehandlet, om den indeholder allergener osv. Altså alle de relevante spørgsmål, der måtte være i forhold til en fødevare.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi har mulighed for at gøre vores synspunkter gældende med hensyn til, hvad det er vigtigt at have med af fødevareinformationer. Noget af det, vi har haft fokus på, har været at få indført krav om mærkning med en produktionsdato på fødevarerne, så de ikke kun skal mærkes med sidste holdbarhedsdato, men at man også har mulighed for at se, hvornår denne vare egentlig er fremstillet. Det er bl.a. en diskussion, vi har tilbagevendende ved jule-

tid, når folk er ude at købe juleænder og ikke rigtig ved, hvor gamle de er. Jeg synes, det er en relevant oplysning, så forbrugerne kan træffe et kvalificeret valg. Et andet eksempel er, at vi også ønsker mærkning af frisk frugt og grønt, der efter høsten har gennemgået en holdbarhedsforlængende behandling. Dette er også, synes jeg, en væsentlig oplysning for forbrugeren at få.

Derudover lægger jeg stor vægt på, at der vedtages en fleksibel løsning i forhold til ikke-færdigpakkede fødevarer fra for eksempel bagere og slagtere og i forhold til udbringning af ældremad. Med hensyn til disse fødevarer skal forbrugeren også sikres information, men det skal foregå på en hensigtsmæssig måde, der ikke er mere byrdefuld end nødvendigt – og informationen skal være anvendelig for forbrugerne.

Det er vigtigt, at vi får indflydelse på de forskellige spørgsmål, der bliver rejst. For mig er det helt afgørende, at forbrugeren har mulighed for at læse og forstå oplysningerne på fødevarer. De skal være samlet på ét sted i næringsdeklarationen på pakningen. Forbrugeren skal have mulighed for at få et overblik over, hvad fødevarer indeholder.

Der ligger faktisk i Kommissionens forslag rigtig mange væsentlige forbedringer til udformning af næringsdeklarationen. For eksempel bliver indholdet af salt og sukker med forslaget mere tydeligt for forbrugeren. Alt i alt er der rigtig mange gode ting. Men for eksempel har Kommissionen ikke inkluderet protein i den obligatoriske næringsdeklaration. Det er vort ønske, at det også kommer med. Jeg nævner det for at understrege over for udvalget, at der er mange detaljer, som vi gerne vil kunne medvirke til at få på plads.

Da vi for nylig havde et samråd om GDA i Fødevareudvalget, understregede jeg, hvad jeg synes, det er vigtigt at gå efter set fra et dansk udgangspunkt.

Jeg ønsker at arbejde for en obligatorisk næringsdeklaration. Det er den ikke i dag, hvor den er frivillig. Jeg synes, den skal være obligatorisk. Når det gælder næringsdeklarationer med portionsstørrelser som for eksempel GDA, mener jeg, at det kun skal være et frivilligt supplement til 100 g næringsdeklarationen, og – hvad der er helt centralt – at portionsstørrelserne skal være realistiske.

Jeg har allerede skrevet til Kommissionen om spørgsmålene, både om referencperson og portionsstørrelser.

Jeg er imod GDA-mærkningen i dens nuværende form. Jeg mener, at den i sin nuværende form ikke skal indgå i mærkningsforordningen som et offentligt reguleret mærke, men skal fortsætte med at være et privatreguleret mærke, som industrien kan bruge, så længe den ikke overtræder de almindelige vildledningsbestemmelser mv. Men vi skal ind og sige, at når der bliver anvendt en GDA-mærkning, så er det under nogle bestemte forudsætninger. Bl.a. skal vi have klare regler om, hvordan portionsstørrelserne skal være.

Der er efter min vurdering ikke opbakning til et forbud mod GDA-mærkningen, men der er mulighed for at diskutere de forskellige elementer i forbindelse med GDA.

Det er også vigtigt at understrege, at GDA-mærkningen ikke bør stå alene, men skal følges op af information og vejledning til forbrugerne. Det har der sådan set ikke været noget af indtil nu, fordi det har været industriens eget mærke. Jeg synes, det er vigtigt, at man gør noget ud af, hvordan mærket skal læses og forstås.

I det hele taget er det vigtigt, at næringsdeklarationer følges op af en bredere informationsindsats til fremme af sunde kostvalg. Derfor vil jeg i forhandlingerne også fremføre behovet for et fælles europæisk ernæringsmærke.

Vi har i Danmark som bekendt lige lanceret nøglehulsmærket. Der vil komme en kampagne om mærket til efteråret, men det er rigtig interessant at se, hvordan der allerede nu er rigtig mange varer i butikkerne med nøglehullet på. Det skyldes, at detailhandelen og producenterne har taget nøglehulsmærket til sig. Jeg tror faktisk på, at det vil få en god effekt, i og med at der er opbakning hele vejen rundt.

Et fælles europæisk ernæringsmærke bør udvikles på baggrund af de praktiske erfaringer, der høstes med nøglehulsmærket i Sverige, Norge og Danmark. Det er jo de tre lande, der nu arbejder sammen om mærket.

Et ernæringsmærke vil ikke skulle være en del af mærkningsforordningen, som kun omfatter næringsdeklaration af fødevarer, altså rent beskrivende oplysninger. Egentlige ernæringsmærker som for eksempel nøglehullet, der anviser det sunde valg for forbrugeren, hører derimod til under anprisningsreglerne. Det er bare for at tage disse teknikaliteter med.

For at få samlet de væsentlige interessenter og eksperter på området næringsdeklaration og ernæringsmærkning vil jeg tage initiativ til at nedsætte en task force med henblik på en teknisk/faglig drøftelse af disse spørgsmål. Der er rigtig mange tekniske/faglige detaljer at få på plads. Jeg synes, det er rigtig godt at have et tæt samspil med de forskellige aktører på området.

Der er også udeståender i forhold til 100 g næringsdeklarationen. Er sukker-mærkningen tydelig nok, er saltmærkningen tydelig nok? Sukker er i dag inde under kulhydrater, og salt er inde under natrium. Måske kunne vi gøre 100 grams mærkningen mere tilgængelig og mere forståelig for forbrugerne. Det er i hvert fald noget, jeg også har lyst til at drøfte med task forcen.

FO Regeringens forhandlingsoplæg i denne meget tidlige forelæggelse går ud på, at Danmark generelt udtrykker sig positivt over for forslaget, der indeholder mange forbedringer, idet man i de videre forhandlinger henholder sig til de ting, jeg har nævnt. Jeg vil især lægge vægt på – og nu kommer der altså mange ting:

- en udformning af mærkningsreglerne, som sikrer effektiv forbrugeroplysning;
- præcision og enkelhed af hensyn til erhvervets administration af mærkningsreglerne, der sikrer harmoniserede mærkningsregler på horisontalt niveau i videst muligt omfang;
- at næringsdeklaration bliver obligatorisk og får et indhold, der vurderes som et nyttigt redskab for forbrugerne, herunder at protein indgår i den obligatoriske næringsdeklaration;

- at næringsdeklaration skal være enkel, let forståelig og ernæringsmæssigt relevant samt bygge på et solidt ernæringsfagligt grundlag;
- at næringsdeklaration altid skal foretages pr. 100 g/ml, og at deklaration pr. portion kan være et supplement hertil;
- at et tilpasset GDA kun bliver et frivilligt supplement til en obligatorisk næringsdeklaration pr. 100 g/ml;
- at angivelse af portionsstørrelser bliver realistiske, og at det tydeligt fremgår af mærkningen, hvilken portion der ligger til grund for GDA-procenterne;
- at EFSA eller anden sagkundskab inddrages i forbindelse med fastlæggelsen af portionsstørrelser;
- at der for referenceværdier tages udgangspunkt i én gennemsnitlig værdi;
- at det klart fremgår af mærkningen, hvilken referenceperson der er udgangspunktet, så forbrugeren kan forholde sig til det;
- at der etableres et fælles europæisk ernæringsmærke, som gør det lettere for forbrugerne at træffe det sunde valg;
- at al obligatorisk mærkning skal være let læselig;
- en fleksibel tilgang i forhold til ikke-færdigpakkede fødevarer og fødevarer, der pakkes i umiddelbar nærhed af forbrugeren;
- at produktionsdato skal anføres i hele handelskæden;
- mærkning af frisk frugt og grønt, hvis det efter høst har gennemgået en holdbarhedsforlængende behandling;
- mærkning med allergene ingredienser af færdigpakkede fødevarer og at disse oplysninger med hensyn til ikke-færdigpakkede fødevarer stilles til rådighed for forbrugerne;
- mulighed for at fødevareinformation kan gives i digital form.

Det var de centrale punkter, som jeg mener vi skal gå efter fra dansk side. Vi kan roligt sige, at resultatet er ikke givet på forhånd. Der udestår et stykke arbejde med at opnå enighed. Som sagt er tidshorizonten, at Parlamentet bliver hørt i løbet af efteråret, og vi regner med, at det svenske formandskab i slutningen af året kan forelægge noget i Rådet.

Per Clausen gjorde opmærksom på, at man ved at gå over til en forordning ikke begrænser EU's magt, men tværtimod indskrænker landenes muligheder for at lave nationale regler.

Med hensyn til GDA gik han ud fra, at når fødevareministeren nu forelægger et forhandlingsoplæg, som er anderledes end det, et flertal i Fødevareudvalget gik ind for, har regeringen sikret sig et flertal herfor. Han ville gerne vide, hvilke partier det flertal består af.

Hvis fødevareministeren ikke får de ønsker, Fødevareudvalget har opstillet, opfyldt, vil hun så kræve, at GDA kommer ud af forordningen?

Michael Aastrup Jensen forstod ikke, at man som politiker ikke ønskede så mange informationer som overhovedet muligt, og han troede ikke, der var opbakning blandt forbrugerne til at begrænse oplysningerne om kalorier og fedtprocenter. Han syntes, GDA-hjemmesiden var meget pædagogisk, og mente, man skal sørge for, at oplysningerne om GDA kommer ud. Alt i alt syntes han, det var positivt, hvad fødevareministeren havde fremlagt.

Han ville gerne vide, om alle de andre lande var tilhængere af, at oplysninger om GDA skulle være frivillig.

Pia Adelsteen syntes, fødevareministerens oplæg var ganske glimrende. Hun mente, det største problem var portionsstørrelsen, og det forstod hun, at fødevareministeren ville prøve at gøre noget ved. Hun syntes, det var godt, at man ville gøre oplysningerne om indholdet af fedt osv. pr. 100 gram obligatorisk. Hun syntes også, det var væsentligt at anføre produktionsdatoen.

Med hensyn til bagerbrød og mad til de ældre skal man ikke kræve datomærkning, for reglerne skal heller ikke blive for bøvlede.

Hun syntes, det var OK, at oplysningerne om GDA blev frivillige, men man skal operere med rimelige portionsstørrelser.

Lone Dybkjær var tilhænger af varedeklarationer, men mente, alt for mange oplysninger kan virke vildledende. Derfor var hun faktisk tilhænger af et forbud mod at angive GDA. Selvfølgelig skal det være obligatorisk at opgive indholdet pr. 100 gram. Hun var tilhænger af, at man oplyser om varens holdbarhed. Hun mente, man må skelne mellem færdigpakninger og f.eks. bagervarer og løse grønsager, men der skal være oplysning om, hvorvidt varen er behandlet med holdbarhedsforlængende stoffer.

Bjarne Laustsen syntes ikke, fødevareministeren skulle have noget mandat i dag. Efter en glimrende drøftelse i Fødevareudvalget vil der blive nedsat en task force, som skal yde regeringen teknisk og faglig bistand. Så mente han, man måtte vente med at godkende et forhandlingsoplæg, til task forcen var kommet med en indstilling,. Bjarne Laustsen var ikke uenig i det, fødevareministeren lagde op til i sit forhandlingsoplæg, men han savnede oplysning om, hvad fødevareministeren reelt vil arbejde for.

Når forbrugerne er ude at handle, skal det gå stærkt, og derfor skal varedeklarationerne være let forståelige. Det er selvfølgelig fint, at man kan se, om de ænder, man køber til jul, er to eller fire år gamle.

Bjarne Laustsen henviste til, at man i Fødevareudvalget havde truffet en beslutning om, at vi går ind for, at oplysningerne om, hvad der er pr. 100 gram, skal være obligatorisk. Han mente, GDA er et makværk, som er lavet af producenterne.

Han mente, det ville være fint, hvis man finder frem til et obligatorisk mærke i EU, for det vil alle store, internationale fødevareproducenter være nødt til at bøje sig for.

Næstformanden pegede på, at sidst fødevareministeren var i Europaudvalget, bad formanden hende om at forelægge et tidligt forhandlingsoplæg. Derfor mente han, man måtte fastholde mandatgivning i dag.

Kristen Touborg spurgte, om den meget lange liste over betingelser, som fødevareministeren oplæste, er i overensstemmelse med den beretning, som er vedtaget i Fødevareudvalget.

Fødevareministeren erkendte, at det var mange punkter, hun remsede op, men hun havde noteret sig, at ingen ordførere havde udtalt sig imod dem.

Fødevareministeren pointerede, at kampen om GDA på ingen måde er vundet. Vi kan ikke gå ind for, at GDA skal erstatte en mærkningsordning, der baserer sig på indholdet pr. 100 gram. Det er regeringens vurdering, at det ikke er realistisk at forbyde firmaerne at angive GDA.

I de andre lande er der ikke den store diskussion om GDA.

I anledning af Per Clausens spørgsmål om, hvorvidt hun ville prøve at få GDA helt ud af forordningen, hvis hun ikke kunne få sin vilje, sagde fødevareministeren, at det ville hun ikke, for hun ønskede at hjælpe forbrugerne, og hvis GDA kom helt ud af forordningen, kan vi ikke regulere noget som helst, idet vi ikke kan forbyde et frivilligt mærke.

Fødevareministeren svarede Pia Adelsteen med hensyn til udbringning af mad til ældre, at vi i forbindelse med forliget om fødevareloven lempede på de regler, der gælder i Danmark, idet de ældre har en kostplan, så de ved, hvad der er i maden. Hun var enig i, at vi ikke skal have en hel masse administrativt bøv. l.

Hun var enig med Lone Dybkjær i, at man må skelne mellem færdigpakkede produkter og ikke-færdigpakkede produkter. Der skal stilles særlige krav til færdigpakkede produkter, fordi forbrugerne ikke har mulighed for at diskutere deres kvalitet med nogen. Men når det gælder f.eks. smørrebrød, syntes fødevareministeren ikke, man skulle anføre varedeklarationer for remouladen.

I svaret til Bjarne Laustsen pointerede fødevareministeren, at hun ville vende tilbage til mærkningssagen mange gange, og at der var tale om et meget tidligt forhandlingsoplæg, som formanden havde bedt hende om at forelægge. Der sker først noget hen over efteråret.

Fødevareministeren havde allerede i Fødevareudvalget lovet Bjarne Laustsen en tilbagemelding vedrørende tasken, som skal medvirke til at modernisere 100 gram mærkningen, hvor sukker i øjeblikket er gemt under kulhydrater og salt under natrium.

Fødevareministeren understregede, at nøglehulsmærket er en frivillig mærkning.

Fødevareministeren svarede Kristen Touborg, at hun mente, hendes forhandlingsoplæg var i overensstemmelse med beretningen fra Fødevareudvalget og diskussionen i Fødevareudvalget. Vi vil ikke acceptere GDA i dens nuværende form, men vi vil gå ind i drøftelserne om GDA for at få den ændret,

f.eks. med hensyn til portionsstørrelser. Fødevareudvalget ønskede, at regeringen gik aktivt ind i diskussionen for at øve indflydelse på GDA.

Bjarne Laustsen syntes, det var fornuftigt nok, at fødevareministeren fik et mandat, men han mente, man først måtte lytte til, hvad der kom fra task forcen, hvor man ikke kunne udelukke, at parterne blev enige. Han bad derfor fødevareministeren supplere mandatet med, at hun ville tage arbejdsgruppens anbefalinger med ind i arbejdet.

GDA er ikke godt, men vi har ikke et mærke, der kan sættes i stedet, selv om man har diskuteret, om man kunne finde en hybrid.

Per Clausen spurgte igen, hvad fødevareministeren vil gøre, hvis hun ikke kan komme igennem med det, der står i Fødevareudvalgets beretning. Hvis der bliver tale om en vildledende mærkning, mente han, det var bedre, om der slet ikke stod noget om mærkningen i forordningen.

Han var enig i, at man bliver nødt til at behandle indpakkede produkter og ikke-indpakkede produkter forskelligt.

Betyder det, der står om, at oplysninger om allergifremkaldende stoffer skal stilles til rådighed, at man kan gå ind i en butik og købe nogle ikke-indpakkede varer, uden at der bliver informeret om, at disse produkter kan indeholde allergifremkaldende stoffer.

Pia Adelsteen støttede regeringens forhandlingsoplæg, idet hun syntes, fødevareministeren håndterede sagen på den rigtige måde.

Fødevareministeren lovede Bjarne Laustsen at referere til Europaudvalget, hvad task forcen kom frem til.

Fødevareministeren sagde i anledning af Per Clausens bemærkninger, at hun jo ville komme tilbage til udvalget, når hun vidste noget mere om, hvordan forhandlingerne forløb. Vi kender endnu ikke det nye Europa-Parlaments holdning. Hun mente ikke, et mærke i sig selv kunne være vildledende, men der er eksempler på, at et mærke er blevet brugt på en vildledende måde. De oplysninger, der gives ved GDA-ordningen, er de samme som ved 100 grams ordningen. De gives blot på en anden måde.

Bjarne Laustsen syntes, det kunne lyde, som om Jørn Dorhmann endnu engang var blevet sat på plads, når Pia Adelsteen sagde, hun var tilfreds med fødevareministerens forhandlingsoplæg. Han pointerede, at der står i beretningen, at fødevareministeren skal arbejde imod GDA, men nu siger hun i Europaudvalget blot, at det ikke er muligt. Bjarne Laustsen nævnte de tre ting, der står i beretningen, nemlig at sukkerreferencen skal fastsættes således, at den svarer til anbefalingen for tilsat sukker, at GDA ikke tillades på produkter, som produceres og markedsføres til og især spises af børn, og at portionsstørrelsen skal fastsættes således, at vildledningen af forbrugerne bliver minimal. De krav syntes Bjarne Laustsen, fødevareministeren skulle gøre til sine.

Ole Vagn Christensen ville gerne vide, om fødevareministeren ville afvige fra de tre punkter, Bjarne Laustsen havde nævnt, og som der var enighed om i

Fødevarerudvalget. Egentlig havde han lyst til at spørge Dansk Folkeparti, men det måtte han ikke, så han spurgte fødevarerministeren.

Pia Adelsteen sagde, at det mandat, hun gik med til, ikke var anderledes end det, der fremgår af Fødevarerudvalgets beretning. Der står, at vi ikke bryder os om GDA i den nuværende form, men fødevarerministeren vil jo også arbejde for, at den kommer til at se anderledes ud. Hun ville finde det bekymrende, hvis GDA ikke var med i forordningen, idet vi så overhovedet ingen indflydelse ville have på den.

Fødevarerministeren gentog, at hun ville vende tilbage til udvalget, så man fik god mulighed for at diskutere, hvordan situationen kommer til at se ud.

Hun ville ikke gentage forhandlingsoplægget, men hæftede sig ved, at Bjarne Laustsen kunne gå ind for de punkter, hun havde nævnt. Det var dem, hun ville arbejde for.

Hun ville gerne kigge på, hvad der kom fra task forcen, og hun ville også rapportere det til udvalget, men hun ville ikke deponere sine holdninger hos task forcen.

Fødevarerministeren svarede Ole Vagn Christensen, at de tre punkter, der var nævnt, var et absolut minimum. Men der er også andre ting, som vi skal have kigget på.

Fødevarerministeren pointerede, at nøglehulsmærket er noget andet end varedeklarerationer, så man kan ikke sammenligne 100 grams ordningen og GDA med nøglehulsmærket, som egentlig er en anprisning.

Bjarne Laustsen pegede på, at vi risikerer, at GDA bliver obligatorisk, og så bliver det meget svært at få det ændret. Derfor skal vi spille vore kort klogt. Han forstod, at fødevarerministeren ville arbejde for at få forbedret GDA, og det er fint. Så mangler vi bare, at fødevarerministeren siger: "Nu har vi etableret en møderække, og så må vi tage hensyn til, hvad den kommer frem til."

Per Clausen så ingen grund til at medvirke til et mandat, som helt klart var ringere end den beretning, der var kommet fra Fødevarerudvalget.

Bjarne Laustsen ville undlade at tage stilling til forhandlingsoplægget, før der forelå et oplæg fra task forcen, og fødevarerministeren var vendt tilbage til Europaudvalget. Da næstformanden gjorde opmærksom på, at enten var man imod forhandlingsoplægget, eller også talte man med i regeringens flertal, sagde Bjarne Laustsen, at så gik Socialdemokraterne imod forhandlingsoplægget.

Næstformanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten havde ytret sig imod det.

7. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 43/2009 for så vidt angår fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande, og forslag om udelukkelse af visse fartøjsgrupper fra fiskeriindsatsregimet i kapitel III i forordning nr. 1342/2008

– Tidlig forelæggelse

KOM (2009) 0349

KOM (2009) 0350

Rådsmøde 2956 – bilag 2 (sammenfatning side 30)

Fødevareministeren: Kommissionen fremlægger hvert år en tilpasning af den gældende TAC/kvoteforordning. Forslaget er nu fremlagt og må forventes vedtaget hurtigt.

TAC/kvoteforslaget, som det nu foreligger, indeholder en række tekniske tilpasninger. Derudover agter Kommissionen at inkludere en ny bestemmelse om gennemførelsen af den netop indgåede aftale med Norge om midlertidige lukninger i Nordsøen og Skagerrak. Formålet med aftalen er at beskytte ungfisk af arterne hvilling, kuller, mørksej og torsk. Aftalen med Norge skal gælde fra den 1. september 2009.

Kommissionen har nu også fremlagt forslag om en undtagelse for visse fartøjsgrupper fra fiskeriindsatsregimet under den langsigtede plan for torsk.

Undtagelsen omfatter svenske fartøjer, som anvender den såkaldte "svenske rist" i Skagerrak og Kattegat. Der er også tale om en undtagelse for spanske fartøjer, som anvender bundtrawl med en maskestørrelse på 100 mm og derover i et område vest for Skotland på dybder mellem 200 og 1.000 meter.

Fra dansk side kan vi støtte forslagene. I forhold til undtagelserne fra indsatsregimet lægger vi vægt på, at undtagelserne også bliver håndhævet. Det er i det hele taget en diskussion, vi har i EU for tiden, hvordan vi bedst sikrer, at de forskellige regler på området også bliver håndhævet fra medlemslandenes side.

Bjarne Laustsen ville gerne høre lidt mere om det projekt, fødevareministeren har sat i gang med at afskaffe unødige regler, idet han pegede på, at der i denne regerings tid er kommet flere og flere regler. Han mente, man skal arbejde for en større selvforvaltning i fiskeriet, og betegnede det som fuldstændig vanvittigt, at skatteyderne skal bruge ¼ mia. kr. til at kontrollere 2.200 erhvervsfiskere.

I anledning af at man undtager svenske fartøjer, mente Bjarne Laustsen, at hvis danske fiskere bruger samme riste som svenskerne, bør de også undtages.

For at beskytte torsken i Kattegat har danskerne og svenskerne indført forbud mod fiskeri i visse zoner. Så er det uforståeligt, at man giver tyskerne adgang til at fiske torsk i disse zoner.

Fødevareministeren havde gode erfaringer med at høre brugernes mening om regelsættet, men mange af tilbagemeldingerne sender vi videre til EU, idet mange af de gældende regler er EU-regler. Et af brugernes kritikpunkter har været, at man ikke måtte overnatte med lasten. I den forbindelse havde fødevareministeren sat et forsøg i gang ved Bornholm. Fødevareministeren ønskede reglen om, at man i visse områder skal sælge på auktion, ophævet, således at fiskerne fortsat kan levere deres fisk til auktion, men også kan sælge dem direkte. I øvrigt ville hun samle op på fiskeriområdet til efteråret. Den kontrolforordning, Kommissionen har foreslået, er lagt for bureaukratisk op. Vi prøver at få den forenklet, men det er lidt op ad bakke.

Hvis danske fiskere bruger den svenske rist, vil de også kunne få undtagelser.

I Kattegat taler vi om 6 tons torsk, og der er kun to tyske fartøjer, der fisker dér, så problemet er minimalt. Det afgørende for fødevareministeren var at sikre et fornuftigt fremtidigt torskefiskeri.

Bjarne Laustsen bad fødevareministeren bekræfte, at det er EU, der fastsætter TAC, mens det er de enkelte lande, der står for kontrollen. Han bad om, at man ligesom på fødevarerområdet laver en liste over det, fiskerne foreslår, og skriver, hvorfor det ikke kan lade sig gøre at fjerne de pågældende regler.

Han mente, det måtte være fiskerne, som havde ansvaret for satellitovervågningsudstyret, så de ikke kunne sætte en spand over og sige: "Det virkede ikke".

Fødevareministeren bekræftede, at det i høj grad er overladt til medlemslandene at kontrollere, om EU-reglerne overholdes. Problemet er, at det kniber i nogle lande. Derfor så fødevareministeren gerne, at EU får bedre muligheder for at kontrollere medlemslandene, og at Kommissionen kommer efter de medlemslande, der ikke lever op til reglerne – uden at vi ændrer det grundlæggende system, at det er medlemslandene, der skal sørge for, at fiskerne lever op til reglerne.

Fødevareministeren var enig i, at der kunne være problemer med satellitovervågningen, men fra 1. september vil det være fiskernes ansvar, at satellitudstyret virker.

9. Siden sidst – ernæringsprofiler

Fødevareministeren: Under siden sidst vil jeg nævne spørgsmålet om ernæringsprofiler. Ernæringsprofilerne er knyttet til anprisningsforordningen. Ernæringsprofilerne skal beskytte forbrugerne mod vildledning – således at der ikke anvendes anprisninger på fødevarer, som må betegnes som usunde.

Det fremgår af anprisningsforordningen, at Kommissionen skal udarbejde et forslag om ernæringsprofiler, og at dette forslag vil skulle vedtages i komitéprocedure. Kommissionen har på nuværende tidspunkt kun fremlagt et arbejdsudkast og ikke et formelt forslag. Vi regner først med, at et formelt forslag fra Kommissionen bliver fremlagt i løbet af efteråret. Det er altså en diskussion, som vi går aktivt ind i for at sørge for, at ernæringsprofilerne får – havde jeg nær sagt – den rigtige profil, og at der ikke bliver anvendt ting, som vi ikke synes er rigtige i forhold til sundhedsaspektet. Det har jeg også skrevet til Kommissionen om.